

Psalm 126; Johannes 11: 17-44

Ik vind het een nare vertaling, de vertaling die wij lezen van dat wat Marta tegen Jezus zegt.

Jezus vraagt haar of ze de steen, die het graf van haar broer Lazarus afsluit, wil weghalen.

Haar antwoord is: *Maar Heer, de stank! Hij ligt er al vier dagen!*

Ik begrijp wel waarom de vertalers voor deze verwoording kozen.

Zij willen overbrengen, wat Johannes aan zijn lezers duidelijk wil maken.

Johannes wil, dat wij zeker weten dat Lazarus werkelijk gestorven is.

Hij leeft echt niet meer.

Het wonder dat Jezus verrichtte, was voor de mensen toen net zo ongelooflijk en onbegrijpelijk, als voor ons nu.

Jezus maakt een dode levend.

En Lazarus is dood.

Marta geeft nog een ander bewijs van de dood van haar broer.

Ze zegt: *"Hij ligt hier al voor de vierde dag."*

Eerder, bij de aankomst van Jezus in Betanië, het dorp waar Marta en Maria wonen, vertelt Johannes dat Lazarus al vier dagen geleden begraven was.

Johannes wil de veronderstelling dat Lazarus niet echt dood, maar wel schijndood zal zijn geweest, voor eens en altijd weerleggen.

In de Joodse traditie werd na drie dagen definitief vastgesteld dat iemand was overleden. Het lichaam werd begraven op de sterfdag zelf.

De eerste drie dagen bezochten de nabestaanden dagelijks het graf om na te gaan of zij of anderen die bij het sterven aanwezig waren geweest, het goed gezien hadden.

Was hun geliefde wel echt gestorven?

Na drie dagen was deze controle niet langer nodig.

Gedacht werd dat de ziel drie dagen lang bij het graf zweefde.

Zij wachtte.

Misschien was er voor haar een terugkeer naar het lichaam mogelijk.

Maar wanneer de glans van het gezicht veranderde, wist de ziel dat ze niet meer kon terugkeren naar het lichaam.

Ze liet het graf achter zich.

Aan het eind van de derde dag, op de drempel van de vierde dag, wanneer er nog geen enkel teken van leven was geweest, werd het overlijden als voldongen feit aangenomen.

Daarom leerden de rabbijnen dat het verdriet, dat de rouw om een overledene, na de derde dag in alle hevigheid door de nabestaanden gevoeld werd.

Liefdeloos klinken de woorden die Marta uitroept, en koud: *Heer, de stank!*

Het is tenslotte wel haar broer die daar in het graf ligt.

Bovendien is de opmerking heel on-joods.

Want het Jodendom gaat allesbehalve liefdeloos en koud om met het lichaam van wie gestorven is.

Dat zien we vandaag nog heel duidelijk in de manier waarop in Israël wordt omgegaan met de stoffelijke resten van de slachtoffers van de aanval van 7 oktober.

Alles wordt uitgezocht. Alles wordt bewaard. Alles wordt geërbiedigd.

We blijven dicht bij Marta, wanneer wij haar samen met andere vertalingen horen zeggen: *Heer, mijn broer ruikt al.*

In het Grieks staat er ook geen zelfstandig naamwoord, maar wordt er inderdaad het werkwoord *ruiken* gebruikt.

We komen nog dicht bij Marta en ook bij haar zus Maria, wanneer wij nog even door lezen in het Evangelie van Johannes.

Beide zussen, Marta en Maria, uiten hun verdriet om het overlijden van Lazarus met dezelfde zin:

"Als U hier geweest was, zou mijn broer niet gestorven zijn."

Verwijten zij Jezus nu, dat Hij niet aanwezig was, toen Lazarus stierf?

Zeggen zij hier: *Waar was je nou, Jezus?*

Nee, ze zeggen iets anders.

Ze zeggen hier: *Wij misten jou, Jezus!*

Zij zeggen: *Begrijp asjeblijft, hoe diep ons verdriet is en hoe wij jou hebben gemist. Wij misten je medelijden, je geduld, je troost.*

We misten jouw wonderlijke kracht.

Jezus had hun vertrouwen gewonnen.

De ontmoeting met Hem bracht verandering.

Die bracht veerkracht en hoop.

Na hun identieke eerste reactie herkennen we ook verschillen in de manier waarop Marta en Maria reageren.

Het waren zussen, maar met twee verschillende karakters.

Toen ze hoorden dat Jezus onderweg was, ging Marta Hem tegemoet.

-Maria bleef thuis.

Marta gaat in gesprek met Jezus en verwoordt wat ze gelooft.

Ze belijdt dat Jezus de Zoon van God is.

Zij reageert **rationeel**.

Wanneer Maria Jezus ontmoet, reageert zij **emotioneel**.

Zonder een woord te zeggen, valt zij aan de voeten van Jezus neer.

Haar reactie is een teken van grote eerbied.

Joden wierpen zich niet voor mensen op de grond, maar alleen voor God.

Voor Marta is de dood een grens die ondoordringbaar is en die dat daarom ook voor Jezus moet zijn.

Net als ieder mens zal Jezus zich ook moeten neerleggen bij de dood.

Op deze vaste overtuiging, dat dood dood is, valt zij terug.

Jezus is de opstanding en het leven, maar dood is dood.

Marta weet wat wij weten.

De duisternis van de dood is ondoordringbaar.

Daarom waarschuwt zij Jezus, die het graf van Lazarus wil openen:

Maar, Heer, laat het graf gesloten blijven. Mijn broer ruikt al.

Jezus herinnert Marta aan de de grootheid van God die zij zal zien, omdat zij gelooft.

Jezus roept Lazarus naar buiten.

Johannes vertelt over de de maaltijd in het huis van Marta en Maria, waarvoor Jezus is uitgenodigd.

Ook Lazarus is erbij.

Tijdens de maaltijd neemt Maria onverwacht een kruikje kostbare, zuivere nardusolie en daarmee zalft zij de voeten van Jezus.

Nardusolie is beroemd om zijn heerlijke, hemelse geur.

De geur is zo sterk dat-ie door het hele huis heentrekt.

De lucht van de dood wordt verjaagd door de adem van het leven.

Maria spreekt niet uit, verkondigt niet, dat Jezus de opstanding en het leven is.

Met de zalving viert zij dat Jezus dat allebei is.

Hij is de opstanding en Hij is het leven.

In de Bijbel wordt het contact met Gods heiligheid geïdentificeerd met heerlijke geuren, met parfums.

Psalm 141 roept tot God: *Laat mijn gebed voor U zijn als een heerlijk reukwerk.*

Paulus noemt de mens die in het spoor van Jezus handelt, een aangename geur van Christus voor God.

De Engelse dichter George Herbert, een Rembrandt van de poëzie, vergelijkt Jezus met een oosterse geur, met een oosterse odeur.

Mijn meester noemt hij Jezus in het gedicht *De Odeur, The Odor*.

En hij schrijft zoiets als:

Met deze twee woorden, met de woorden Mijn Meester / My Master, met deze twee woorden parfumeer ik, doorgeur ik mijn geest.

In zijn gedicht schrijft hij over zijn verlangen.

Hij beschrijft wie God voor hem is en wie hij voor God zou willen zijn.

Voor hemzelf zijn de woorden *mijn meester* een heerlijke, zoete geur die zijn geest doordringt.

Zo hoopt hij dat door zijn manier van leven, dat door de keuzes die hij maakt, dat door de daden die hij doet, dat door zijn dienst aan God, dat de twee woorden *mijn dienaar* - voor God zullen zijn als een heerlijke, zoete geur.

Wat zou het God verheugen, wanneer Hij met ons kan omgaan als mensen die Hem uit liefde en dankbaarheid willen dienen.

Marta beaamt het met wat zij zegt.

Maria bevestigt het door wat zij doet.

Jezus is de opstanding en het leven.

Dat is niet een abstracte uitspraak over Jezus, niet een theorie of hypothese over Hem, niet een onbewijsbare stelling over wie Hij is.

Het is Zijn belofte aan ons.

Als een heerlijke bloemengeur drijft Zijn belofte naar ons toe en doordringt onze geest.

Jezus belooft ons en Hij geeft ons de opstanding en het leven.

In onze angst voor de dood, in de duisternis van ons verdriet, ooit, in het uur van ons heengaan, mogen wij Hem die deze belofte deed,

mogen wij Hem, de mens die leed en stierf aan het kruis,

mogen wij Hem, de Zoon van God die naar de wereld kwam,

mogen wij Hem zelf voor ogen houden.

Wij houden Christus voor ogen, zolang wij naar Hem uitkijken.

Kom, Heiland, die ons mild verbindt,

de wonden geneest, ons draagt en verpleegt.

Of in de Nederlandse vertaling van deze oorspronkelijk Duitse woorden:

Kom, Christus, kom en wis mijn tranen,

als ik mij aan U overgeef.

Amen.